

Да ли ће Дачић и Тадић заједно клекнути у Поточарима?

Пише: Снежана Кресоја
понедељак, 26 мај 2008 22:25

Да ли је позив Бориса Тадића, председника Србије, на »национално помирење« политичких снага 90-тих и оних које су »водиле Србију након 2000. године« у функцији иницирања политичко-еманципаторских процеса демократске консолидације Србије или увод у историјско финале легитимизације оних политика које су читав регион увеле у ратна разарања, злочине и цивилизацијски »пад у варварство«?

Уколико се позив на *национално помирење* разуме као нужана фаза довршавања процеса политичке транзиције и демократске консолидације Србије, декларисани дисконтинуитет са политиком 90-тих је *moralis*
a minima

: есенција те политике су почињени ратни злочини (Хрватска, Босна и Херцеговина/БиХ, Косово) и геноцид у Сребреници. У том случају Борис Тадић позивом на *национално помирење*

исказује спремност да успостави нову, вертикалу 11. мај – 11. јул: да доиста покрене процесе промене преодоминантне националистичке легитимацијске матрице, а симболички смисао политике дисконтинуитета демонстрира чином поклоњења (свих *национално помирених*

актера) сенима жртава геноцида у Сребреници. У функцији новог легитимацијског почетка, вертикала 11. мај – 11. јул неће донети смиривање „становништва, тензија и неспоразума« већ истину и последично, узнемирење. Спремност да се постави питање одговорности и кривице значи суочавање, прихватање и рад на последицама ратних политика. Дакле, уколико се формира Влада

национално помирених

еврореформских снага (Заједно за европску Србију, са стожерном Демократском странком/ДС) и коалиције Социјалистичка партија Србије-Партија уједињених пензионера-Јединствена Србија (СПС-ПУПС-ЈС) кључно питање је: да ли ће демонстрирати спремност да одустану од реализације пораженог „Сви Срби у једној држави“ пројекта.

Или позив на *национално помирење* значи логично окончање у најмању руку 8-годишњег процеса легитимизације и нормализације политика Српске радикалне странке/СРС и СПС, подржаних са стране демократских политичких опција: изјава да је »принципијелна политика СПС из последње деценије 20. века доживела у овим тешким данима пун легитимитет свих релевантних политичких фактора у Србији« (Бранко Ружић), је експлицитна потврда те чињенице. У контексту легитимизације политика 90-тих избори од 11. маја се могу разумети као коначна верификацију рестаурираног

Да ли ће Дачић и Тадић заједно клекнути у Поточарима?

Пише: Снежана Кресоја
понедељак, 26 мај 2008 22:25

пост-милошевићизма, прихваћеног као легитимни оквир организовања избора на свим нивоима са стране свих учесника ове политичке утакмице.

Индикатори рестаурације пост-милошевићизма су евидентни: сви релевантни политички актери на србијанској политичкој сцени су присутни последњих 18 година; изборне кампање али и пост-изборни процеси остају ситуирани у препознатљивом политичком пољу: пољу тестаментарно стечене харизме (легитимитет учешћа политички актери црпе из харизме кључних актера милошевићеве ере: било репрезентата политика цивилизацијске деструкције С. Милошевића и В. Шешеља или парадигме модернизацијских промена З. Ђинђића); кључне политичке поруке се темеље на страху: страху од повратка 90-тих (еврореформске снаге), истовремено очајнички бранећи документ који је резултанта политика 90-тих: Резолуцију 1244. Јавни дискурс нормализује политички редуccionизам: свођење последица политика 90-тих на персонално, вредносно и политичко одредјење спрам личности С. Милошевића, а да се готово више и не говори о узроцима и консеквенцама политике која је довела до ратова, злочина, вредносног и цивилизацијског урушавања свих претпоставки политичке заједнице.

Србијанско пост-ратно друштво није дефинисало базични консензус око темељних политичких вредности које су услов окончања процеса политичке и демократске консолидације. Да ли ће се *националним помирењем* са снагама 90-тих (нелустриране политике 90-тих су узроковале политички, економски, цивилизацијски колапс) постићи сагласност око кључних политичких вредности недовршене, институционално урушене, нестабилне државе: консензус око спољнополитичких приоритета; неопходности институционалне консолидације; прихватање реалности са стране србијанских елита да је Србија независна држава која се граничи са Косовом, Црном Гором, БиХ, Македонијом и Хрватском: посебно да ли политика *националног помирења* отклања могућност уводјења/наметања ауторитарних политичких решења, те да ли *национално помирење* подразумева спремност да се деполитизују безбедносне службе и настави борба против организованог криминала: реформе правосудног система и анти-корупцијска политика су нужне претпоставке.

Прихватање реалности са стране србијанских елита да је Србија независна држава која се граничи са Косовом, Црном Гором, БиХ, Македонијом и Хрватском је услов регионалне стабилизације. До пацификације региона може доћи само деконструкцијом и демистификацијом српског националног пројекта, који однос према БиХ, посебно у светлу оживљавања тезе о декомпозицији граница (повезивање статуса Косова са статусом Републике Српске), одржава на истоветним премисама. Да ли ће *национално*

Да ли ће Дачић и Тадић заједно клекнути у Поточарима?

Пише: Снежана Кресоја
понедељак, 26 мај 2008 22:25

помирена

срб

ијанска политичка и интелектуална елита демонстрирати консензус на грчевитом инсистирању о непроменљивости одредби Дејтонског споразума којим је конституисан ентитет Република Српска (део предизборних приоритета СПС), и јасно рефлектовати став да питање граница на Балкану не сматра довршеним и да рачуна на ново повлачење етничких граница?

Да ли ће потенцијални коалициони партнери, *национално помирени* послати поруку о важности јачања процеса регионалне стабилизације будући да се Споразум о стабилизацији и придруживању најчешће тумачи са становишта важности очувања Косова у саставу Србије, и свесно пренебрегава регионална стабилизацијска компонента, и да ли ће

национално помирени

Ивица Дачић и Борис Тадић 11. јула 2008. године клекнути у Поточарима?

У контексту разумевања позива на *национално помирење* не сме се сметнути с ума ни пресуда Међународног суда правде (фебруар 2007. године) по тужби БиХ: ни тадашњи сазив Скупштине Републике Србије, ни председник Србије (Борис Тадић у првом мандату), ни ДС нису демонстрирали нити минимум политичке и цивилизацијске одговорности и солидарности са жртвама: нису иницирали доношење ни симболичке декларације извињења. Изостанак чина, и симболичке солидарности са жртвама јединог геноцида почињеног у Европи након

II

светског рата отвара простор за разумевања пресуде Међународног суда правде као аболиције политике злочина чињених током ратова 90-тих: »пресудом да СРЈ није одговорна за геноцид у Сребреници се обесмишљавају приче о командној одговорности Србије« (Ивица Дачић) и јасно се демонстрира неспремност србијанских политичких елита да се учини дисконтинуитет са овим политикама.

Мноштво је показатеља који доводе у сумњу спремност елита да *национално помирени* и ницирају процесе политичке еманципације и модернизације Србије. Данашњи партнери у коалицији Заједно за европску Србију - ДС и Српски покрет обнове/СПО су у Скупштини

Републике Србије 21. децембра 2004. године, изгласали Закон о изједначавању права припадника равногорског и партизанског покрета: редефинишући оба покрета као антифашистичка, ревитализујући четништво аболирали су починиоце злочина у ратовима 90-тих. Скупштина Кантона Сарајево (мај 2005. године) је најоштрије је осудила изјаве министра спољних послова СЦГ (тада Вук Драшковић, председник СПО) којима се

Да ли ће Дачић и Тадић заједно клекнути у Поточарима?

Пише: Снежана Кресоја
понедељак, 26 мај 2008 22:25

изједначава четнички покрет Драже Михајловића са антифашистичким покретом, те је усвојена резолуција у којој се од Владе захтева да министра иностраних послова СЦГ прогласи персоном нон грата у БиХ. Пр отив Закона о изједначавању права равногораца и партизана гласали су само посланици СПС и Социјалдемократске партије.

Борис Тадић позив на *национално помирење* увија у обланде социјално праведне државе. Србија ће добити „социјално одговорну владу, која ће земљу водити путем европских интеграција уз очување Косова“ а о праведнијој дистрибуцији друштвених добара ће одлучивати актери који сви одреда, демонстрирају „и-и“ идеологију: и Косово (у јавном дискурсу је општеприхваћен став да је НАТО бомбардовање имало за циљ стварање независне државе Косово: готово да се и не помињу узроци и последице политике сучељавања са целим светом, терор и злочини почињени на Косову; жртве су важне још само Фонду за хуманитарно право) и Европа (али и децидно „ако морам да бирам између Европе и Косова, изабраћу Косово“, Б. Тадић) ; и социјално праведна држава и криминалне приватизације; и 90-те и 5. октобар; и четници и партизани (очишћени од комунистичке прошлости); и „поштовање међународних обавеза“ и декриминализација породице Милошевић; и проевропска ДС и традиција Арканових тигрова; и Сребреница и „све стране су чиниле злочине“.. И став Либерално Демократске Партије/ЛДП да је најважније да се формира парламентарна већина која би „спречила довођење Војислава Коштунице и радикала на власт“, а то је могуће једино кроз формирање коалиције ДС и СПС. Дакле, „и-и“ Србија као „пост-политички зомби“ (Срђан Пулиг).

У атмосфери егзалтираног елаборирања неумитности „и-и“ процеса политички актери, аналитичари, НВО репресенти спинују јавност и нормализују чињеницу *националног помирења* :

апострофирају се заједничке тачке политика ДС и СПС: социјалдемократска и антифашистичка оријентација, и интернационализам: посебно се инсистира на историјским бенфитима које СПС добија уласком у процес *националног помирења*.

Наглашава се одговорност да се разлике „које су биле у једном часу огромне и пресудне“, премосте. Пренебрегава се чињеница да се „огромне и пресудне“ разлике тичу односа према политикама злочина 90-тих. Лустрација, суочавање са прошлоћу, транзициона правда.. остају само мотиви успешно аплицираних пројеката.

Национално помирени

кључни актери србијанске јавне сцене (укључив и цивилни сектор) говоре искључиво о демократским капацитетима СПС и профилисаној проевропској политици ДС, пренебрегавајући да се чин прве инаугурације Бориса Тадића десио 11. јула 2004. године, будући да је председник Србије „превидео“ поклапање тог датума са годишњицом обележавања геноцида у Сребреници.

Да ли ће Дачић и Тадић заједно клекнути у Поточарима?

Пише: Снежана Кресоја
понедељак, 26 мај 2008 22:25

Синхронизовано се избегавава одговор на питање зашто је за ДС, зашто је за проевропске снаге важно да се нормализује улога СПС?

Због амбивалентног става према евроатлантским интеграцијама (свесно редуцирање израза евроатлантске само на европске интеграције) ДС треба СПС као патриотску и идеолошку легитимацију: имајући за партнера репрезента политике која се сукобила са целим светом, ДС се представља истинским заступником европских вредности (па и када саучествује у ДСС-опструирању евроатлантског ходограма); уз традиционалне кадрове СПС (од којих неки буде мучне асоцијације) кадрови ДС се доживљавају као модернизацијске парадигме; афере у које су укључени поједини чланови СПС, перцепцију кадрова ДС као корумпираних (истраживања јавног мњења) постепено мењају и ублажавају; уз Ивицу Дачића, Борис Тадић се представља као Европљанин *par excellence*

: не мора да изговори „Ја сам европљанин“ (што до сада није ни учинио). И за ЛДП подршка проевропској влади

националног помирења

је модус изласка из фазе политичке незрелости, превазилажења става моралне супериорности (без покрића) и увек победника, додуше у опозицији. Рефлекс „фундаменталног јакобинизма“ (како неки теоретичари политике разумеју политику ЛДП) подршком влади

националног помирења,

се трансформише и ЛДП добија нову, улогу „европског коректива ДС“. Подршка Влади *националног помирења*

отвара простор новог читања антифашистичког/антимилошевићевског ангажмана и других чланица коалиције Заједно за европску Србију (нпр. Лига Социјалдемократата Војводине).

Процеси демократске консолидације у Србији су лимитирани. И они доиста подразумевају, парадоксално, окончање процеса демократске транзиције, између осталог и нормализацијом политичких снага 90-тих (сада СПС, ускоро СРС). Међутим, процес нормализације политичких снага 90-тих претпоставља нужно одговор на питање: у чије име су вођени ратови и ко сноси одговорност и кривицу за почињене злочине. Процес *националног помирења* захтева као темељну претпоставку: политички консензус поштовања одредби Закона о одговорности за кршење људских права (Закон о лустрацији). Драгоцена су искуства друштава која су прошла процесе политичке и економске транзиције: отпочети процеси у Србији могу остати у вакууму полу-довршености уколико изостане консензус око темељних политичких вредности и демократских институција: унедоглед одлажући консолидацију демократије. Одлагана консолидација под кринком *националног*

помирења

ће бити

коначна потврда рестаурираног пост-милошевићизма.

Да ли ће Дачић и Тадић заједно клекнути у Поточарима?

Пише: Снежана Кресоја
понедељак, 26 мај 2008 22:25

Ауторка је председница Центра за политику и евроатлантско партнерство, Нови Сад

25. маја 2008.